

Економско - трговинска школа Бор

Развојни план школе 2019-2024.

"Знања која смо стекли не треба да напредују на велики дуган и напредују и без инвентара. Ми треба да знамо шта имамо и да се њима можемо служити према потреби"
Сенека

Садржај:

1.	Увод.....	4
1.1.	Лична карта школе	4
1.2.	Историјат школе	5
1.3.	Материјално-технички ресурси школе	6
1.3.1.	Школски простор.....	6
1.3.2.	Опрема и наставна средства	6
1.4.	Људски ресурси школе	7
1.5.	Подручја рада и образовни профили	8
1.6.	Снаге и слабости школе	8
1.7.	Мисија и визија школе	9
1.7.1.	Мисија.....	9
1.7.2.	Визија	10
2.	Приоритети у остваривању образовно-васпитног рада, план и носиоци активности, критеријуми и мерила за самовредновање планираних активности.....	11
2.1.	Област вредновања: Програмирање, планирање и извештавање	11
2.2.	Област вредновања: Настава и учење.....	14
2.3.	Област вредновања: Образовна постигнућа ученика.....	28
2.4.	Област вредновања: Подршка ученицима	30
2.5.	Област вредновања: Етос	32
2.6.	Област вредновања: Организација рада школе, управљање људским и материјалним ресурсима.....	34
3.	Мере унапређивања образовно-васпитног рада на основу анализе резултата ученика на матурском и завршном испиту.....	37
4.	Мере унапређивања сарадње са послодавцима у сектору коме припадају образовни профили средње стручне школе.....	37
5.	Мере за унапређивање доступности одговарајућих облика подршке и разумних прилагођавања и квалитета образовања и васпитања за ученике којима је потребна додатна подршка.....	39
6.	План рада са талентованим и надараним ученицима	41
7.	Програм заштите од насиља, злостављања и занемаривања, као и јачања сарадње међу ученицима и родитељима, запосленима и ученицима, родитељима и запосленима....	43
8.	Мере превенције осипања броја ученика.....	45

9. Друге мере усмерене на достизање циљева образовања и васпитања које превазилазе садржај појединих наставних предмета	46
10. План припреме за испите којима се завршава одређени ниво и врста образовања (матурски, завршни испити и др.)	47
11. План стручног усавршавања наставника, директора, стручних сарадника и других запослених у школи	48
12. План напредовања и стицања звања наставника, стручних сарадника и васпитача....	50
13. План укључивања родитеља, односно другог законског заступника, у рад школе	51
14. План сарадње са другим школама, привредним друштвима и другим органима и организацијама од значаја за рад школе.....	53
15. Европски развојни план	56
15.1.1. Опис постојеће ситуације	56
15.1.2. Циљеви	57
15.1.3. План активности	58
15.1.4. Очекивани исходи	58
16. План евалуације Развојног плана по кључним областима.....	60
17. Стручни актив за развојно планирање.....	64

1. Увод

Школа је васпитно-образовна институција у којој се, са јасно одређеним циљевима и задацима, плански, системски и под руководством наставника стичу знања, вештине и навике, развијају физичке и психичке способности, обогаћује и свестрано развија личност ученика.

Значај школе у савременом друштву које карактерише експанзија знања све је већи. Зато школа настоји да редовном наставом и разним ваннаставним активностима чвршће веже ученике и снажније усмерава њихов развој.

Функција школе је веома значајна и због тога што млади људи у њој бораве у годинама када се најинтензивније развијају и када је могућ најснажнији утицај на њихов развој, животну орјентацију и поглед на свет.

1.1. Лична карта школе

Пун назив школе	Економско-трговинска школа
Адреса	Београдска 10
Место	Бор
Округ	Борски
Подручје рада	<ul style="list-style-type: none"> • Економија, право и администрација • Трговина, угоститељство и туризам
Матични број	07351771
ПИБ	102117761
Телефон	030/2433-380, 030/2456-310
Телефакс	030/2456-310
Web site	www.etsbor.edu.rs
E-mail	etsbor@mts.rs
Лого школе	

1.2. Историјат школе

Историја настанка Економско-трговинске школе везује се за 1935. годину када је основана стручна подружна школа у Бору која је оспособљавала будуће трговачке помоћнике, односно квалификоване трговце. Две године касније она прераста у трогодишњу стручну школу за образовање будућих занатлија и трговаца.

Завршетак Другог светског рата и ослобађање Бора били су обележени великим проблемом недостатка радне снаге, а нарочито стручних радника. Није било одељења и облика за систематско школовање ученика за трговину, угоститељство и друштвене делатности, у првом реду економиста, па су се одрасли оспособљавали на течајевима. Из тог разлога Министарство за трговину и снабдевање и Министарство за рад Србије донели су одлуку да се у Бору 1948. године отвори двогодишња трговинска школа. Након две године престала је са радом, али је трговина добила 46 младих квалификованих радника, који су одмах добили запослење у трговинским радњама и продавницама.

Са друге стране, недостатак квалификованих радника у угоститељству омогућује да се школске 1961/1962. године у Бору отвори и почне са радом прва угоститељска школа у Тимочкој крајини са 28 ученика (конобара и куvara), али је седиште већ друге године рада школе пресељено у Зајечар.

Године 1967/1968. просветне и општинске власти дошле су до идеје да ова два подручја рада споје, па се оснива школа за квалификоване раднике терцијалних занимања за образовање и оспособљавање ученика трговинске, угоститељске и занатске стурке.

До 1980. године отворена су истурена одељења економске школе из Зајечара и Ниша за образовање занатлија и индустријских радника.

У периоду од 1980-1990. године функционише систем усмереног образовања са посебним одељењима за економску и правно-биротехничку струку.

Економско-трговинска школа отпочела је са радом 01.09.1991. године са 350 ученика у 11 одељења и 28 наставника.

У првим годинама рада, школа је образовала следеће профиле: економски техничар, продавац (трговински техничар), трговац (трогодишње занимање) и правни техничар, а до 2000. године уводи и образовне профиле: конобар, кувар и угоститељски техничар.

Прва деценија рада поставила је чврсте темеље даљег развоја школе. Захваљујући огромном ентузијазму наставника и изузетним резултатима ученика, школа је већ била препозната на регионалном и републичком нивоу. Интересовање ученика за занимања која нуди Економско-трговинска школа је било је све веће. Уводе се нови образовни профили:

- Школске 2001/2002. године уведен је образовни профил туристички техничар.
- Школске 2003/2004. и 2004/2005. године школа постаје носилац пилот пројекта реформе образовања и уводе се огледни образовни профили **пословни и финансијски администратор**.
- Школске 2009/2010. године уписан је нови образовни профил у огледу - **комерцијалиста**, а 2010/2011. године и **туристички техничар - оглед**.

Од школске 2012/2013. год. почиње превођење огледних образовних профила у редован систем образовања и то најпре, **пословни и финансијски администратор**, туристички техничар и на крају, 2015/2016. год. образовни профил **комерцијалиста**.

Од исте године, школа повремено уводи и раније напуштене образовне профиле **правни и економски техничар**, за које је у том тренутку постојало веће интересовање свршених основаца.

Због великог интересовања за трогодишња занимања, школа је од шк. 2018/2019. год. уписивала по једно комбиновано одељење **кувар-трговац**.

Наиме, Економско-трговинска школа је пратила потребе борске привреде али и новине које је уводило МП РС, и у складу са тим уводила одговарајућа занимања. У релативно кратком периоду постојања школа, иако мала, постизала је изузетне резултате на највишим нивоима такмичења, како у стручним тако и у општеобразовним предметима.

1.3. Материјално-технички ресурси школе

1.3.1. Школски простор

Од свог оснивања 1990. Економско-трговинска школа ради у згради Техничке школе, константно се суочавајући са недостатком учионичког и другог простора.

Преглед просторија школе дат је у следећем табеларном приказу:

Редни број	Врста простора	Површина (м ²)
1.	Специјализоване учионице	872,74
2.	Учионице опште намене	217,55
3.	Канцеларијски простор	196
4.	Остали простор (ходници, тоалети)	811
5.	Подрумски простор	252
Свега		2350,29

Укупна површина школског простора износи **2350,29 м²**. Настава физичког васпитања реализује се у сали Машинско-електротехничке школе у Бору.

Због смањења броја одељења у школи напуштен је двосменски рад и настава се реализује по клизном распореду часова.

1.3.2. Опрема и наставна средства

Опремљеност ЕТШ опремом и наставним средствима је у складу са Правилником о ближим условима у погледу простора, опреме и наставних средстава.

Ограничавајући фактор у раду школе је недостатак физкултурне сале. Осим наставних средстава датих у наредном табеларном приказу, школа поседује и специфична наставна средства потребна за реализацију наставе појединих предмета.

Преглед опреме која се користи за реализацију наставе у различитим предметима дат је у следећем табеларном приказу:

Назив	Комада
рачунар PENTIUM IV, 2GB RAM	28
рачунар PENTIUM IV, 1GB RAM	23
рачунар PENTIUM IV, 256 MB RAM	30
рачунар PENTIUM IV, 128 MB RAM	24
преносни рачунар	9
штампач	12
видео пројектор	8
дијапројектор	2
графоскоп	6
телевизор	6
видеорекодер	3
касетофон	7
DVD	2
скенер	4
видео камера	1
дигитални фотоапарат	1
интерактивна табла	1

Економско-трговинска школа спада у ред технички опремљенијих школа у Србији, полазећи од броја рачунара и друге пратеће опреме.

1.4. Људски ресурси школе

Кадар Економско-трговинске школе дат је следећем табеларном приказу:

Људски ресурси	Број извршилаца		Степен стручне спреме							
			I	II	III	IV	V	VI	VII	
Наставно особље	Опште-образовни предмети	29								29
	Стручни предмети	21							1	20
Руководеће особље		1								1
Стручни сарадници		3							1	2
Административно-рачуноводствено особље		3				1			1	1
Помоћно-техничко особље		6	2		1	3				

Од 50 наставника положен испит за лиценцу има 42 наставника.

1.5. Подручја рада и образовни профили

Преглед образовних профила, броја одељења и броја ученика у школској 2018/2019. г.

Подручје рада	Образовни профил	Број одељења	Број ученика
Економија, право и администрација	Финансијски администратор	2	40
	Пословни администратор	3	78
	Правни техничар	1	22
	Техничар обезбеђења	1	22
	Економски техничар	2	53
	Комерцијалиста	1	17
Трговина, угоститељство и туризам	Туристички техничар	3	64
	Туристичко-хотелијерски техничар	1	28
	Трговац	0,5	11
	Кувар	0,5	12
Свега:		15	347

1.6. Снаге и слабости школе

На основу самовредновања и екстерног вредновања рада школе у претходном периоду, у овом тренутку, у школи се могу дефинисати следеће снаге и слабости:

Снаге:

- Професионално руковођење школом и добра организација рада школе
- Стручност наставног кадра и спремност наставника за даље усавршавање
- Добра информатичка писменост већине запослених
- Тимски рад наставника
- Добра сарадња тимова унутар школе
- Добра сарадња са привредним субјектима, локалном самоуправом, као и установама
- Добра сарадња са другим школама у Бору и шире
- Добра сарадња са родитељима
- Добра комуникација и сарадња између наставника и ученика
- Запажени резултати на свим нивоима такмичења у различитим областима
- Заједничко промовисање школе наставника и ученика
- Коришћење различитих метода за мотивацију и похваљивање ученика
- Учествовање школе у реализацији пројеката
- Активан рад Ученичког парламента
- Уважавање мишљења ученика
- Коришћење ученичких радова за уређење школског простора

- Добра опремљеност учионица (климатизација и мултимедија)
- Постојање специјализованих кабинета са одговарајућом опремом за различите профиле
- Висок ниво безбедности ученика

Слабости (потребе):

- Недовољно прилагођавање рада потребама и могућностима ученика
- Недовољно искуство наставника у спровођењу ИОП-а
- Присутност великог броја ученика путника (из околних села)
- Недовољна присутност самоевалуације наставника и ученика
- Неуједначени критеријуми у оцењивању и начину правдања изостанака ученика
- Неконтинуирано сумативно оцењивање ученика
- Опадање успеха ученика из године у годину
- Повећање броја изостанака по ученику из године у годину
- Постојање великог броја наставника који ради у више школа, што утиче на организацију наставе
- Присутност застареле опреме, коју је потребно обновити, ради несметаног увођења иновација у наставу
- Непостојање брзог интернета у свим деловима школе
- Недостатак простора
- Недостатак фискултурне сале
- Непостојање просторије за пријем родитеља и ученика на индивидуалне разговоре

1.7. Мисија и визија школе

1.7.1. Мисија

Економско - трговинска школа је угледна и стручна школа у којој кроз квалитетан, стручан и практичан рад ученици стичу опште-културна и практична знања, вештине и способности у оквиру различитих образовних профила. Запослени наше школе образовну делатност обављају на савремен и професионалан начин, прилагођавајући и усклађујући је са интересовањима младих, напретком и потребама друштва.

Поред образовне функције веома се негује и васпитна функција, у смислу подстицања ученика да воде здрав живот, да одржавају и постављају себи праве вредности, да поштују и уважавају различите личности, да буду толерантни и хумани. Школа подстиче ученике да буду одговорне личности у демократском друштву, да имају одговоран однос према околини, да буду предузимљиви, способни да решавају проблеме и да буду оријентисани на целоживотно учење и лични развој.

Ученици наше школе су, по завршетку школовања, образоване, васпитане и формиране личности, спремне да се укључе у свет рада или да наставе са даљим образовањем.

1.7.2. Визија

Као приоритет школе поставља се коришћење модерних информационих технологија како би се унапредио квалитет наставе и учења и образовна постигнућа ученика.

Тежимо школи у којој се интегришу знања, вештине и ставови који су потребни сваком појединцу за лично испуњење и развој, укључивање у друштвени живот и запошљавање.

Такође, желимо да подстичемо развој дигиталних компетенција код ученика, што подразумева самопоуздано и критичко коришћење информационих и комуникационих технологија. Поред дигиталних компетенција, тежимо ка томе да наши ученици развију и друштвене и грађанске компетенције уз помоћ којих ће, након завршетка школовања, бити способни да ефикасно и конструктивно учествују у радном и друштвеном животу.

Личност ученика желимо да сагледавамо кроз свестрани развој и поштовање различитости, кроз расне, културне и друге равноправности, кроз развој вештине комуникације а посебно оспособљавање ученика за професионалну каријеру и целоживотно учење.

Тежимо ка томе да код наших ученика, кроз извођење пројектне наставе развијемо способност креирања идеја и њиховог претварања у акцију, да развијемо одговорност преузимања ризика, као и способност планирања и управљања пројектима.

У наредном периоду желимо да створимо школу која ће бити препознатљива у региону као лидер образовања у својим подручјима рада.

2. Приоритети у остваривању образовно-васпитног рада, план и носиоци активности, критеријуми и мерила за самовредновање планираних активности

2.1. Област вредновања: Програмирање, планирање и извештавање

На основу Извештаја о спољашњем вредновању из 2014. год. и Извештаја о самовредновању обрађене кључне области Школски програм и Годишњи план рада школе од фебруара 2017. године утврђене су следеће:

Снаге	<ul style="list-style-type: none"> • Постоји међусобна повезаност и усклађеност Школског програма, Годишњег плана рада и Развојног плана школе. • Школски програм сачињен је на основу наставног плана и програма за све образовне профиле који су заступљени у школи. • У Годишњем плану рада наведене су активности планиране Развојним планом школе за текућу годину са јасном динамиком реализације и носиоцима задужења. • Годишњи план рада омогућава остваривање циљева образовања које су наставници поставили у својим глобалним плановима рада. • У оперативним плановима наставника наведена је корелација са садржајем осталих предмета и временском динамиком реализације. • Програмска документа школе омогућавају задовољење различитих потреба ученика у настави и ваннаставним активностима које су планиране на основу интереса ученика и постојећих ресурса. • Изборни предмети који се у школи изучавају планирани су на основу постојећих ресурса. • Програм заштите ученика од насиља, злостављања и занемаривања је оперативан и у њему су наведене одговорности свих актера и време реализације планираних активности.
Слабости	<ul style="list-style-type: none"> • У глобалним плановима рада наставници нису планирали проверу остварености циљева образовања. • Недовољна подршка ученицима са тешкоћама у учењу посебно из осетљивих групација кроз индивидуализоване приступе рада.

Развојни план школе | 2019-2024.

Развојни циљ 1: Планирање образовно-васпитног рада усмерено је на развој и остваривање циљева образовања и васпитања					
Задатак	Активност	Носиоци активности	Време реализације	Критеријуми за вредновање	Мерила за вредновање
1.1. Коришћење међупредметних и предметних компетенција за глобално планирање наставе и исходе постигнућа за оперативно планирање наставе	1.1.1.Упознавање наставника са предметним компетенцијама за сваки образовни профил	Стручни активи школе	Септембар сваке школске године	Познавање предметних компетенција	Записник стручног актива
	1.1.2. Упознавање наставника са међупредметним компетенцијама	Тим за међупредметне компетенције и предузетништво	Септембар шк. 2019/2020. год. и по потреби у развојном периоду	Познавање међупредметних компетенција	Записник тима
	1.1.3.Упознавање наставника са исходима постигнућа за сваки образовни профил	Стручни активи школе	Септембар сваке школске године	Познавање исхода постигнућа	Записник стручног актива
	1.1.4.Израда глобалних планова заснованих на предметним и међупредметним компетенцијама	Предметни наставници	Септембар сваке школске године	Настава заснована на компетенцијама	Глобални планови
	1.1.5.Израда оперативних планова заснованих на исходима постигнућа	Предметни наставници	Почетак сваког месеца у току планског развојног периода	Настава заснована на исходима постигнућа	Оперативни планови
1.2. Планирање слободних активности ученика на основу резултата испитивања интересовања ученика	1.2.1.Припремање електронског упитника о интересовањима ученика у вези са ваннаставним активностима	Педагог, Тим за техничку подршку	Септембар сваке школске године	Креиран упитник	Упитник
	1.2.2.Спровођење истраживања	Одељењске старешине, Педагог	Септембар сваке школске године	Попуњен упитник	Резултати истраживања
	1.2.3.Планирање слободних активности	Одељењске старешине Педагог, предметни наставници	Септембар сваке школске године	Мотивисани ученици	План слободних активности

Развојни план школе | 2019-2024.

1.3. Планирање васпитног рада са ученицима засновано је на аналитичко-истраживачким подацима, специфичним потребама ученика и условима непосредног окружења	1.3.1. Прављење социјалне карте ученика	Одељењске старешине и педагог	Сваке школске године 1. септембра	Упитник, образац за истраживање	Годишњи план рада
	1.3.2. Спровођење истраживања о каријерном вођењу	Педагог, Тим за КВ	Друго полугодиште сваке школске године	Упитник за истраживање	Извештај педагога и Тима за КВ
	1.3.3. Рад и подршка ученицима са специфичним проблемима	Педагог и одељењске старешине	Током школске године	Евиденција педагога	Извештај педагога
	1.3.4. Истраживања у вези са очекивањима од педагога у раду са ученицима првог разреда	Педагог	Почетак првог полугодишта сваке године	Реализоване радионице на часовима ОЗ	Евиденција педагога, Књига евиденције образ. восп. рада
1.4. Припремање наставног рада који садржи самовредновање рада наставника и/или напомене о реализацији планираних активности	1.4.1. Оспособљавање наставника за свакодневно самовредновање рада кроз повратну информацију од ученика или кроз евалуацију наставног часа	Педагог Предметни наставници	Прво полугодиште шк. 2019/2020. и по потреби у току планског периода	Реализован саветодавни рад	Евиденција педагога у раду са наставницима
	1.4.2. Рад наставника на слабостима из личног самовредновања и ревидирању наставних планова	Предметни наставници	Свакодневно током планског периода	Извршено самовредновање наставника	Припреме за час

2.2. Област вредновања: Настава и учење

На основу Извештаја о спољашњем вредновању из 2014. год. и Извештаја о самовредновању обрађене кључне области Настава и учење од јуна 2019. године утврђене су следеће:

<p>Снаге</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Наставници примењују одговарајућа дидактичко-методичка решења: <ul style="list-style-type: none"> • истичу циљеве часа, • дају јасна упутства којима се проверава да ли су ученици разумели градиво или практични задатак, • користе наставне методе које су ефикасне у односу на циљ часа. • На часовима су заступљене и користе се различите технике учења. • Наставници уче ученике да повежу ново градиво са претходно наученим, са садржајима и примерима из свакодневног живота и различитих области. • Ученици су заинтересовани за рад и учествују у раду на часу. • Ученици могу да користе различите доступне изворе знања (интернет, карте, наставни листићи, уџбеници, презентације, шеме, филмови...). • У школи постоје информатички опремљени кабинети који омогућавају ученицима квалитетну наставу. • На часу се ствара подстицајна атмосфера за рад уз испољену емпатију и исказано поштовање према ученицима. • Наставници користе различите поступке за мотивисање ученика (похвала, награда у виду добре оцене).
<p>Слабости</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Недовољно ефикасно управљање процесом учења на часу. • Недовољно прилагођавање рада на часу образовно-васпитним потребама ученика. • Недовољно стицање знања, усвајања вредности, развијања вештина и компетенција ученика на часу. • Поступци вредновања нису у потпуности у функцији даљег учења. • Ученици немају довољно прилика да буду довољно успешни.

Развојни циљ 1. Ефикасније управљање процесом учења на часу					
Задатак	Активност	Носиоци активности	Време реализације	Критеријуми за вредновање	Мерила за вредновање
1.1. Обезбедити да ученику буду јасни циљеви часа/исходи учења и зашто то што је планирано треба да научи	1.1.1.Наставници упознају ученике са циљевима/ исходима предмета и корелацијом са другим предметима	предметни наставници	септембар - први час	Упознатост са циљевима/ исходима	Књига евиденције образовно-васпитног рада
	1.1.2.Наставници упознају ученике са циљевима часа/исходима у уводном делу часа и истичу их током часа	предметни наставници	током наставне године	Присутност циљева/исхода у припремама за час наставника	припреме за час
1.2. Ученик разуме објашњења, упутства и кључне појмове	1.2.1.Наставник провера да ли ученик разуме добијена упутства, објашњења и кључне појмове	предметни наставник	током наставне године	Ученици разумеју, јасно им је упутство за рад	Евалуација на часу
1.3. Успешно структурирање и повезивање делова часа / успешно спровођење обуке у оквиру занимања/профила	Наставник примењује различите облике и методе рада кроз интерактивности са ученицима. Подсећа ученике на профил у служби функционалног знања и примене у струци.	предметни наставник	током наставне године	Мотивисаност ученика и активно учешће у свим деловима часа	припрема за час; евиденција директора и педагога са педагошко-инструктивног рада
1.4. Поступно постављање питања/задатака/за хтева различитог нивоа сложености	1.4.1. Наставник поставља питања која су различитог нивоа знања како би активирао што већи број ученика	предметни наставник	током наставне године	мотивисаност ученика за одговарањем на питања наставника као и осталих	припрема за час, евиденција директора и педагога о

Развојни план школе | 2019-2024.

				његових захтева	педагошко-инструктивном раду, упитник о самоевалуацији рада наставника
	1.4.2.Обрада наставне јединице од једноставнијих ка сложенијим појмовима	предметни наставник	током наставне године	сатисфакција ученика при давању тачних одговара	
1.5. Интеракција међу ученицима је у функцији учења (користе се питања, идеје, коментари ученика, подстицање вршњачког учења)	1.5.1.Подстицање ученика да дају своје идеје, коментаре, шта би они предузели	предметни наставници	током наставне године	мотивисаност и сатисфакција ученика	Припрема за час, упитник (самовредновање области Настава и учење), евиденција директора и педагога о педагошко-инструктивном раду, Књига евиденције (ЧОС, ЧОЗ)
	1.5.2.Организовање групног рада на часу	предметни наставници	током наставне године		
	1.5.3. Оспособити ученике да постављају питања	предметни наставници	током наставне године		
	1.5.4.Организовање вршњачког учења (помоћ и сарадња у учењу и ван школе)	предметни наставници, одељењски старешина	током наставне године		
	1.5.5.Реализација радионица на часовима одељењске заједнице и грађанског васпитања (развој социјалних и комуникацијских вештина)	педагог, предметни наставници и одељењски старешина	током сваке наставне године	социјалне и комуникацијске вештине ученика су на високом нивоу	
1.6. Функционално коришћење постојећих наставних средстава	1.6.1.Саветодавни рад са наставницима о коришћењу дидактичких наставних средстава	педагог	током сваке наставне године	оспособљени наставници	евиденција педагога

Развојни план школе | 2019-2024.

и доступних извора знања	1.6.2. Техничко одржавање рачунарске опреме и мултимедијалних средстава као и њихово коришћење	тим за техничку подршку	периодично, по потреби	Исправно коришћење техничке и електронске опреме	евиденција тима за техничку подршку
	1.6.3 Умеравање и информисање ученика о месту доступних информација	наставници	током сваке наставне године	квалитетнија настава	припрема за час, евиденција директора и педагога о педагошко-инструктивном раду

Развојни циљ 2. Прилагођавање рада на часу образовно-васпитним потребама ученика					
Задатак	Активност	Носиоци активности	Време реализације	Критеријуми за вредновање	Мерила за вредновање
2.1. Прилагођавање захтева наставника могућностима сваког ученика	2.1.1. Индивидуални рад са ученицима код којих постоје потешкоће	предметни наставници	Током сваке наставне године	задовољство ученика који имају тешкоће	припрема за час, педагошка евиденција наставника
	2.1.2. Додатно појашњавање ученицима код којих постоји потреба за тим	предметни наставници	Током сваке наставне године	задовољство ученика који имају тешкоће	припрема за час, педагошка евиденција наставника
	2.1.3. Оспособити ученике за учење кроз прилагођене технике за савладавање градива тог предмета	предметни наставници	Током сваке наставне године	Ученици су упознати са техникама учења датог предмета	Припреме наставника; самоевалуација наставника

Развојни план школе | 2019-2024.

	2.1.4.Упућивање ученика на коришћење различитих техника учења	предметни наставници, одељењске старешине, педагог	Током сваке наставне године	ученици познају више различитих техника учења	књига евиденције образовно-васпитног рада (ЧОС, ЧОЗ)
	2.1.5.Упућивање ученика како да ново градиво повежу са претходно наученим, са другим предметима, са примерима из живота	предметни наставници	Током сваке наставне године	ученици познају више различитих техника учења	књига евиденције образовно-васпитног рада (ЧОС, ЧОЗ)
	2.1.6. Способност наставника за упрошћавањем питања како би сви ученици разумели	предметни наставници	Током сваке наставне године	Већа активност ученика	Припрема наставника; реализација часа
2.2. Прилагођавање начина рада и наставног материјала индивидуалним карактеристикама сваког ученика	2.2.1.Употреба дидактичког материјала прилагођеног могућностима и способностима сваког ученика	предметни наставници	током наставне године	мотивисаност ученика за рад	припрема за час, евиденција директора и педагога о педагошко-инструктивном раду, упитник (самовредновање области Настава и учење)
	2.2.2. Умеравање ученика на циљ који је потребно остварити у учењу	предметни наставници	током наставне године	мотивисаност ученика за рад	
2.3. Посвећивање времена и пажње сваком ученику у складу са његовим образовним и васпитним потребама	2.3.1.Охрабривање ученика да самостално износе своја мишљења и ставове у складу са својим способностима	предметни наставници	током наставне године	мотивисаност ученика за рад	евиденција директора и педагога о педагошко-инструктивном раду, упитник (самовредновање области Настава и учење)
	2.3.2.Мотивисање ученика да активно учествује у наставном процесу	предметни наставници	током наставне године	сви ученици су укључени у рад на часу	

Развојни план школе | 2019-2024.

	2.3.3.Стварање подстицајне атмосфере за рад у циљу подизања мотивације ученика	предметни наставници	током наставне године		учење)
	2.3.4.Развијање свести код ученика да критички оцењује свој рад	предметни наставници	током наставне године		
2.4. Примена специфичних задатака/активност и/материјала на основу ИОП-а и плана индивидуализације	2.4.1.Употреба дидактичког материјала прилагођеног могућностима и способностима ученика по ИОП-у	предметни наставници	током наставне године	постигнућа ученика са посебним потребама на личном образовном плану сатисфакција ученика	извештај Тима за инклузивно образовање, извештаји предметних наставника припреме наставника
2.5. Учествовање ученика којима је потребна додатна подршка у активностима за подстицање њиховог напретка и интеракције са другим ученицима	2.5.1.Пружање могућности ученицима да сами бирају радне активности	предметни наставници	током наставне године	задовољство и сатисфакција ученика којима је потребна додатна подршка	припрема за час, упитник (самовредновање области Настава и учење)
	2.5.2.Пружање могућности ученицима да међусобно проверавају своје радне активности	предметни наставници	током наставне године		
	2.5.3.Укључивање ученика којима је потребна додатна подршка у групни рад и рад у пару	предметни наставници	током наставне године		
	2.5.4.Развијање свести о одговорности за сопствено напредовање	предметни наставници	током наставне године		

Развојни план школе | 2019-2024.

2.6. Прилагођавање темпа рада различитим образовним и васпитним потребама ученика	2.6.1. Примена различитих облика, metoda и техника рада на часу у складу са потребама ученика	предметни наставници	током наставне године	задовољство и сатисфакција ученика	припрема за час, евиденција директора и педагога о педагошко-инструктивном раду, упитник (самовредновање области Настава и учење)
	2.6.2. Стрпљивост наставника да сачека одговор сваког ученика	предметни наставници	током наставне године	задовољство и сатисфакција ученика	

Развојни циљ 3. Ученици стичу знања, усвајају вредности, развијају вештине и компетенције на часу					
Задатак	Активност	Носиоци активности	Време реализације	Критеријуми за вредновање	Мерила за вредновање
3.1. Ученици разумеју предмет учења на часу, умеју да примене научено и образложе како су дошли до решења	3.1.1. У току часа наставник више пута проверава да ли ученици разумеју предмет учења/како су дошли до решења	предметни наставници	током наставне године	већи степен усвојености практичних вештина и знања	евиденција директора и педагога о педагошко-инструктивном раду, упитник (самовредновање области Настава и учење)
	3.1.2. Наставник све време прати активност ученика	предметни наставници	током наставне године		
3.2. Ученик повезује предмет учења са претходно	3.2.1. Наставник инсистира на тачним примерима које износе ученици	предметни наставници	током наставне године	већи степен усвојености практичних	евиденција директора и педагога о

Развојни план школе | 2019-2024.

наученим у различитим областима, професионалном праксом и свакодневним животом	3.2.2. Наставник у току часа наводи ученике да повезују предмет учења са претходним градивом из истог/других предмета/практичне наставе/реалних ситуација из живота			вештина и знања	педагошко-инструктивном раду, упитник (самовредновање области Настава и учење)
3.3. Ученик прикупља, критички процењује и анализира идеје, одговоре и решења	3.3.1. Упућивање ученика у самостални истраживачки рад	предметни наставник	током наставне године	задовољство ученика, мотивисаност ученика за рад	Припрема за час упитник (самовредновање области Настава и учење)
	3.3.2. Наставник оспособљава ученике да критички процењују и анализирају свој и туђ рад				
	3.3.3. Подстицање радозналости и интересовања ученика применом разноврсних метода и облика рада				
3.4. Ученик излаже своје идеје и износи оригинална и креативна решења	3.4.1. Подстицање ученика на самостално коришћење различитих извора знања	предметни наставник	у току сваке наставне године	задовољство ученика, мотивисаност ученика за рад	упитник (самовредновање области Настава и учење)
	3.4.2. Охрабривање ученика приликом изношења креативних идеја и решења (похвалом, оценом...)				
3.5. Ученик примењује повратну информацију да реши	3.5.1. Наставник константном повратном информацијом охрабрује ученике да траже додатна појашњења како би самостално дошли до решења	предметни наставник	у току сваке наставне године	задовољство ученика, мотивисаност ученика за рад	упитник (самовредновање области Настава и учење)

Развојни план школе | 2019-2024.

задатак/унапреди учење					
	3.5.2. Примена повратних информација за решавање задатака и унапређивање учења	предметни наставник	у току сваке наставне године	задовољство ученика, мотивисаност ученика за рад ученици су научени да унапреде своје учење	упитник (самовредновање области Настава и учење)
3.6. Ученик планира, реализује и вреднује пројекат у настави самостално или уз помоћ наставника	3.6.1. Усмеравање ученика да самостално планирају пројекат у настави	предметни наставник	у току сваке наставне године	задовољство ученика, мотивисаност ученика за рад	упитник (самовредновање области Настава и учење)
	3.6.2. Усмеравање ученика да самостално или уз помоћ наставника реализују пројекат	предметни наставник	у току сваке наставне године	задовољство ученика, мотивисаност ученика за рад	упитник (самовредновање области Настава и учење)
	3.6.3. Усмеравање ученика да самостално вреднују резултате свог рада (презентација, постер, проблемска ситуација...)	предметни наставник	у току сваке наставне године	задовољство ученика, мотивисаност ученика за рад	упитник (самовредновање области Настава и учење)

Развојни циљ 4. Поступци вредновања су у функцији даљег учења					
Задатак	Активност	Носиоци активности	Време реализације	Критеријуми за вредновање	Мерила за вредновање
4.1. Формативно и сумативно оцењивање у складу са прописима	4.1.1.Подсећање наставника на Правилник о оцењивању у средњем образовању и васпитању и одредби ЗОСОВ-а које се тичу праћења и напредовања ученика - праћење и оцењивање ученика)	стручна већа, одељењка већа	септембар сваке школске године и по потреби	поштовање Правилника о оцењивању	записници са састанка стручних и одељењских већа
	4.1.2.Постојање педагошке свеске о евиденцији за сваког ученика	предметни наставници	септембар сваке наставне године	Отворена евиденција	педагошка свеска, евиденција педагога
	4.1.3.Континуирано оцењивање и систематско праћење рада ученика	предметни наставници	током школске године (минимум две оцене у сваком класификационом периоду)	редовна евиденција у педагошкој свесци (осим бројчаних оцена у свесци постоји и коментар о ученику (активност на часу, понашање, мотивација и сл.))	Књига евиденције образовно-васпитног рада, педагошка свеска наставника
4.2. Познати су и јасни критеријуми оцењивања	4.2.1.Израђени критеријуми оцењивања по групама предмета	стручна већа	септембар, октобар 2019. године	постоје критеријуми оцењивања по групама предмета	база података са критеријумима оцењивања по групама предмета

Развојни план школе | 2019-2024.

ученицима	4.2.2. Наставници упознавају ученике са критеријумима оцењивања	предметни наставници	први час на почетку сваке школске године	ученици познају критеријуме оцењивања	Књига евиденције образовно-васпитног рада
	4.2.3. Наставници подсећају ученике на критеријуме оцењивања	предметни наставници	током године	ученици познају критеријуме оцењивања	књига евиденције образовно-васпитног рада
4.3. Давање потпуне и разумљиве повратне информације ученицима о њиховом раду и препоруке о наредним корацима	4.3.1. Обавезна повратна информација ученику о његовом раду	предметни наставници	током године	задовољство ученика, мотивисаност ученика за рад	упитник (самовредновање области Настава и учење)
	4.3.2. Обавезна препорука ученику о наредним корацима, смернице и сугестије за даљи рад	предметни наставници	током године	задовољство ученика, мотивисаност ученика за рад	упитник (самовредновање области Настава и учење)
4.4. Ученик поставља себи циљеве у учењу	4.4.1. Помоћ ученику да на основу препорука себи поставља циљеве у учењу и уме да објективно процени свој рад	предметни наставник	у току сваке наставне године	задовољство ученика, мотивисаност ученика за рад	упитник (самовредновање области Настава и учење)
	4.4.2. Развијање одговорности за сопствено напредовање ученика и постигнуте резултате	предметни наставник	у току сваке наставне године	задовољство ученика, мотивисаност ученика за рад	упитник (самовредновање области Настава и учење)
4.5. Ученик уме критички да процени свој напредак и напредак осталих	4.5.1. Усмеравање интеракције међу ученицима која је у функцији процене сопственог напретка и напретка других	предметни наставник	у току сваке наставне године	задовољство ученика, мотивисаност ученика за рад	упитник (самовредновање области Настава и учење)

Развојни план школе | 2019-2024.

ученика	4.5.2. Подстицање ученика на самооцењивање	предметни наставник	у току сваке наставне године	задовољство ученика, мотивисаност ученика за рад	упитник (самовредновање области Настава и учење)
	4.5.3. Подстицање и развијање критичке свести код ученика	предметни наставник	у току сваке наставне године	задовољство ученика, мотивисаност ученика за рад	упитник (самовредновање области Настава и учење)

Развојни циљ 5. Подстицање сваког ученика да буде успешан					
Задатак	Активност	Носиоци активности	Време реализације	Критеријуми за вредновање	Мерила за вредновање
5.1. Наставник и ученици се међусобно уважавају, наставник подстиче ученике на међусобно уважавање и на конструктиван начин успоставља и одржава дисциплину у складу са договореним правилима	5.1.1. Наставник инсистира на међусобном уважавању личности у обраћању свих актера у настави	Наставници, ученици	током сваке школске године	међусобно поштовање и уважавање	евиденција директора и педагога о педагошко-инструктивном раду, упитник за наставнике и ученике (самовредновање области Настава и учење)
	5.1.2. Наставници у договору са ученицима одржавају радну дисциплину				

Развојни план школе | 2019-2024.

5.2. Наставник користи разноврсне поступке за мотивисање ученика уважавајући њихове различитости и претходна постигнућа	5.2.1. Похваљивање ученика код којих постоји позитивна промена у учењу	предметни наставници, одељењске старешине	у току наставне године	задовољни/мотиви сани ученици за рад	упитник (самовредновање области Настава и учење), педагошка свеска
	5.2.2. Конструктиван разговор са учеником - давање препорука за даљи рад уз охрабрење	предметни наставници, одељењске старешине	у току наставне године		
	5.2.3. Вредновање побољшања постигнућа ученика	предметни наставник	у току наставне године		
	5.2.4. Похваљивање ученика који постижу изузетан успех током целе школске године	предметни наставници, одељењске старешине	у току наставне године		
	5.2.5. Помагање ученицима са слабијим успехом од стране ученика са бољим успехом	ученици	у току наставне године		
	5.2.6. Похваљивање и награђивање ученика који су помагали слабијим ученицима	предметни наставници	у току наставне године		
5.3. Наставник подстиче интелектуалну радозналост и слободно изношење мишљења	5.3.1. Омогућити ученицима да слободно износе своје мишљење и коментаришу излагање наставника	предметни наставници одељењске старешине	у току наставне године	задовољни/мотиви сани ученици за рад	упитник (самовредновање области Настава и учење)
	5.3.2. Охрабривати ученике да слободно износе своје ставове и идеје				

Развојни план школе | 2019-2024.

5.4. Ученик има могућности избора у вези са начином и обрадом теме, обликом рада или материјала	5.4.1.Наставник омогућава ученику да може сам да бира/користи себи одговарајућу методу рада у презентовању свог рада, замене улоге са наставником	Наставник и ученици	у току наставне године	задовољни/мотиви сани ученици за рад	упитник (самовредновање области Настава и учење)
5.5. Наставник показује поверење у могућности ученика и има позитивна очекивања у погледу успеха	5.4.2.Охрабривање и давање могућности ученицима да користе своје потенцијале за проширење знања, вештине и способности којима располажу	предметни наставник, одељењски старешина	у току наставне године	задовољни/мотиви сани ученици за рад	упитник (самовредновање области Настава и учење)
	5.4.3. Стално подстицање ученика да они могу да науче, реше, израде и др.	предметни наставник			

2.3. Област вредновања: Образовна постигнућа ученика

На основу Извештаја о спољашњем вредновању из 2014. год. и Извештаја о самовредновању обрађене кључне области Образовна постигнућа ученика од августа 2017. године утврђене су следеће:

Снаге	<ul style="list-style-type: none"> Ученици су укључени у допунску наставу у складу са својим потребама. Ученици који похађају допунску наставу показују напредак у учењу. Ученици којима је потребна додатна образовна подршка остварују постигнућа у складу са индивидуалним циљевима.
Слабости	<ul style="list-style-type: none"> Недовољна посећеност часовима допунске наставе. Стагнирање успеха постигнутог на матурском/завршном испиту.

Развојни циљ 1: Континуирано доприношење бољим образовним постигнућима ученика

Задатак	Активност	Носиоци активности	Време реализације	Критеријуми за вредновање	Мерила за вредновање
1.1. Остваривање постигнућа код ученика којима је потребна додатна образовна подршка, у складу са индивидуалним циљевима учења одн. прилагођеним образовним стандардима	1.1.1. Идентификовање ученика којима је потребна додатна образовна подршка	Одељењски старшина, предметни наставници	Септембар и октобар сваке школске године	Идентификовани ученици	Евиденција наставника
	1.1.2. Израда педагошког профила (према стандардима ИОП-а)	предметни наставници, Тим за ИОП	Октобар и новембар сваке школске године	Израђен педагошки профил	Педагошки профил, Извештај тима за ИОП
	1.1.3. Рад са ученицима који ма је потребна додатна образовна подршка	Предметни наставници	Током сваке школске године	Постигнућа ученика којима је потребна додатна подршка	Књига евиденције
1.2. Укључивање ученика у допунску наставу у складу са	1.2.1. Идентификација ученика за допунску наставу	Одељењски старшина, предметни наставници	Септембар и октобар сваке школске године	Идентификовани ученици	Књига евиденције

Развојни план школе | 2019-2024.

Њиховим потребама	1.2.2. Организација допунске наставе	Предметни наставници, одељењски старешина	Октобар и новембар сваке школске године	Организована допунска настава	Распоред допунске наставе
	1.2.3. Рад са ученицима који похађају допунску наставу	Предметни наставници	Током сваке школске године	Постигнућа ученика	Књига евиденције
1.3. Напредовање у учењу код ученика који похађају допунску наставу	1.3.1. Вредновање рада ученика који похађају допунску наставу	Предметни наставници	Током сваке школске године	Побољшање постигнућа ученика који похађају допунску наставу	Књига евиденције
1.4. Реализација квалитетног програма припреме ученика за матурски и завршни испит	1.4.1. Организација припремне наставе за матурски и завршни испит	Предметни наставници	Четврти класификациони период сваке школске године	Организована припремна настава	Распоред припремне наставе
	1.4.2. Континуирана реализација припремне наставе	Предметни наставници	Четврти класификациони период сваке школске године	Реализовани часови припремне наставе	Књига евиденције

2.4. Област вредновања: Подршка ученицима

На основу Извештаја о спољашњем вредновању из 2014. год. и Извештаја о самовредновању обрађене кључне области Подршка ученицима из августа 2016. године утврђене су следеће:

Снаге	<ul style="list-style-type: none"> • У школи се пшромовишу здрави стилови живота и заштита човекове околине. • Постоји добра сарадња са релевантним институцијама у граду и дугогодишња сарадња са Центром за Социјални рад и Домом здравља. • Постоји добра организација допунске и додатне наставе. • Кроз рад са ученицима и родитељима пристуна је квалификована саветодавна помоћ одељенских старешина, педагога и свих запослених у школи у прилагођавању ученика школском животу, социјализацији у новој средини и методама учења. • Савет родитеља је упознат са свим видовима подршке које школа предузима. • Школа учествује у реализацији разноврсних ваннаставних активности и програма за развијање социјалних вештина кроз укључивање ученика у тематске пројекте и радионице на часовима одељенске заједнице. • У многим наставним и ваннаставним активностима се подстиче професионални развој ученика и сви актери школе су усмерени ка овим активностима. • Кроз планиране наставне програме, ученици су у прилици да у симулираном или стварном радном окружењу у току наставе решавају професионалне задатке помоћу којих стичу вештине потребне за будућу професију. • Постоји развијена традиција промоција Високих школа и посета Сајмовима образовања у циљу избора даљег професионалног напредовања. • Постоји отвореност школе за упис ученика из осетљивих група.
Слабости	<ul style="list-style-type: none"> • Ученици нису довољно информисани о врстама подршке у учењу.

Развојни циљ 1: Оснаживање функционалног система пружања подршке свим ученицима

Задатак	Активност	Носиоци активности	Време реализације	Критеријуми за вредновање	Мерила за вредновање
1.1. Предузимање разноврсних мера	1.1.1.Саветодавни рад са ученицима којима је потребна додатна подршка	Педагог	Током школске године	реализован саветодавни рад	евиденција педагога

Развојни план школе | 2019-2024.

за пружање подршке ученицима у учењу	1.1.2. Пружање подршке ученицима у процесу учења из одређених предмета	Одељењски старешина, предметни наставници	по потреби током школске године	упућеност ученика	утипник (самовредновање области Подршка ученицима)
	1.1.3. Праћење напредовања ученика у зависности од предузетих мера	Одељењски старешина, предметни наставници, педагог	по потреби током планског периода	Напредовање ученика	утипник (самовредновање области Подршка ученицима)

2.5. Област вредновања: Етос

На основу Извештаја о спољашњем вредновању из 2014. год. и Извештаја о самовредновању обрађене кључне области Етос од августа 2015. године утврђене су следеће:

Снаге	<ul style="list-style-type: none"> • Постоје јасна правила понашања ученика и наставника у школи. • У школи функционише мрежа за реаговање против насиља у складу са Посебним протоколом о заштити деце/ученика од насиља, злостављања и занемаривања у образовно-васпитним установама. • У уређењу школског простора присутни су ученички радови. • Школа сарађује са локалном заједницом. • У школи се организују различите школске активности за ученике у којима свако може имати прилику да постигне резултате/успех.
Слабости	<ul style="list-style-type: none"> • Недоследност у поштовању прописаних норми којима је регулисано понашање и одговорност свих. • Непотпун Правилник о похваљивању и награђивању и избору ученика генерације.

Развојни циљ 1: Успостављање и одржавање добрих међуљудских односа

Задатак	Активност	Носиоци	Време реализације	Критеријуми за вредновање	Мерила за вредновање
1.1. У школи постоји доследно поштовање норми којима је регулисано понашање и одговорност свих	1.1.1. Континуирано упознавање и подсећање наставника, ученика и родитеља на правилнике и прописе који постоје у школи у којима је регулисано понашање и одговорност свих страна	Директор, Педагог, Одељењске старешине, наставници	Током развојног периода	Информисаност о правилницима и прописима Понашање у складу са прописаним нормама и правилима	Записници са седница наставничког већа, одељењских већа, родитељских састанака, евиденција одељењског старешине и педагога и наставника
	1.1.2. Праћење поштовања норми, правила понашања и одговорности				

Развојни план школе | 2019-2024.

Развојни циљ 2: Резултати ученика се подржавају и промовишу					
Задатак	Активност	Носиоци	Време реализације	Критеријуми за вредновање	Мерила за вредновање
2.1. У школи се примењује интерни систем награђивања ученика и запослених за постигнуте резултате	2.1.1. Измена Правилника о похваљивању и награђивању и избору ученика генерације	директор, секретар школе, представник наставника	прво полугодиште школске 2019/2020.	измењен правилник	правилник о похваљивању и награђивању и избор ученика генерације и похваљивању и награђивању запослених
	2.1.2. Допуна Правилника о похваљивању и награђивању и избору ученика генерације одредбама које се тичу интерног система награђивања запослених за постигнуте резултате				

Развојни циљ 3: Развијање сарадње у школи					
Задатак	Активност	Носиоци	Време реализације	Критеријуми за вредновање	Мерила за вредновање
3.1. Организовавање заједничких активности у циљу јачања осећања припадности школи и побољшању радне атмосфере и међуљудских односа у колективу	3.1.1. Организовавање заједничких активности (екскурзије, излети, стручне посете, спортске и културне манифестације)	Директор, Наставници	Током развојног периода	Успешно реализоване заједничке активности	Анкете

2.6. Област вредновања: Организација рада школе, управљање људским и материјалним ресурсима

На основу Извештаја о спољашњем вредновању из 2014. год. и Извештаја о самовредновању обрађених кључних области Ресурси од јануара 2016. године и Организација рада школе и руковођење од јануара 2018. године утврђене су следеће:

Снаге	<ul style="list-style-type: none"> • Директор организује несметано одвијање рада у школи у складу са јасним процедурама и носиоцима одговорности и са утврђеним распоредом задужења и задацима запослених • У школи су формиран тимови и стручна тела и директор учествује у њиховом раду • Директор ствара услове за учешће ученика у одлучивању о организацији рада, а у процесу доношења одлука уважава предлоге родитеља • Рад стручних органа и тимова у школи је организован, уз учешће директора и укључивање запослених у процес доношења одлука • Школа остварује добру сарадњу са другим установама, организацијама и локалном заједницом и обезбеђује остваривање заједничких циљева који доприносе развоју школе и задовољењу потреба ученика • Педагошко-инструктивни рад у школи реализују директор и педагог, у складу са планом рада и потребама школе • Рад и лидерско деловање деловање директора омогућава развој школе • Наставници и стручни сарадници се стручно усавшавају у складу са могућностима школе • Школа има годишњи план стручног усавшавања запослених • Школа је опремљена потребним наставним средствима за извођење квалитетне наставе • Материјално-технички ресурси ван школе користе се у функцији остваривања циљева наставе и учења
Слабости	<ul style="list-style-type: none"> • Резултати праћења и вредновања у настави не користе се довољно за унапређивање образовно-васпитног рада • Недовољно коришћење наставних средстава у циљу побољшања квалитета наставе

Развојни план школе | 2019-2024.

Развојни циљ 1: Функционисање система за праћење и вредновање квалитета рада					
Задатак	Активност	Носиоци активности	Време реализације	Критеријуми за вредновање	Мерила за вредновање
1.1. Стварање услова за континуирано праћење и вредновање дигиталне зрелости школе	1.1.1. Праћење новина у примени инструмената за самоевалуацију и процену дигиталне зрелости школе	Селфи тим	током развојног периода	учествовање у селфи истраживању	уверење о учешћу
	1.1.2. Учествовање у процесу самовредновања дигиталне зрелости школе употребом Селфи инструмената	Селфи тим	током развојног периода	дигитална зрелост школе	уверење о учешћу, извештај о тренутном стању развоја са Селфи платформе
1.2. Предузимање мера за унапређење образовно-васпитног рада на основу резултата праћења и вредновања	1.2.1. Стручно усавршавање наставника и стручних сарадника	директор и тим за професионални развој	током развојног периода	унапређен образовно-васпитни рад, задовољство ученика	припреме наставника, извештај о самовредновању области квалитета Настава и учење
	1.2.2. Саветодавни педагошко-инструктивни рад	педагог	током развојног периода	задовољство наставника и ученика	извештај о самовредновању области квалитета Настава и учење

Развојни циљ 2: Материјално-технички ресурси користе се функционално					
Задатак	Активност	Носиоци активности	Време реализације	Критеријуми за вредновање	Мерила за вредновање
2.1. Наставници континуирано користе наставна средства у циљу побољшања квалитета наставе	2.1.1. Коришћење наставних средстава у настави	предметни наставници	током сваке наставне године	припреме наставника	припреме наставника, евиденција директора и педагога о обиласку часова

Развојни план школе | 2019-2024.

Развојни циљ 3: Школа подржава иницијативу и развија предузетнички дух					
Задатак	Активност	Носиоци активности	Време реализације	Критеријуми за вредновање	Мерила за вредновање
3.1. Развијање међународне сарадње и пројеката усмерених на развој кључних компетенција за целоживотно учење ученика и наставника	3.1.1. Праћење конкурсних пројеката	менаџмент школе и наставници	током развојног периода	одабран пројекат	конкурсна документација
	3.1.2. Учествовање на конкурсима	менаџмент школе и наставници	током развојног периода	одабран пројекат	конкурсна документација
	3.1.3. Реализација међународне сарадње и пројеката	менаџмент школе и наставници	током развојног периода	постигнута међународна сарадња и развијене кључне компетенције	документација

3. Мере унапређивања образовно-васпитног рада на основу анализе резултата ученика на матурском и завршном испиту

У Економско-трговинској школи извођење матурског/завршног испита обавља се у зависности од образовних профила који постоје у школи.

Без обзира на структуру полагања завршног/матурског испита, ученици на истом примењују и показују стечене стручне компетенције. Успешност која се остварује углавном је на истом новоу као успешност коју ученици постижу у току школовања, али извесних одступања, било позитивних, било негативних, свакако има. Управо из тог разлога, резултати испита морају бити узети у обзир при дефинисању мера унапређивања образовно-васпитног рада.

Редни број	Мера	Носиоци	Време
1.	Оцењивање ученика засновано на тестовима који су припремљени по узору на тестове који се примењују на матурском испиту.	Предметни наставници	У току сваке наставне године
2.	Оцењивање ученика засновано на семинарским радовима.	Предметни наставници	У току сваке наставне године
3.	Оцењивање ученика засновано на интегративној настави.	Предметни наставници	У току сваке наставне године
4.	Примена уједначеног критеријума оцењивања који одговара критеријуму дефинисаном при реализацији матурског испита.	Предметни наставници	У току сваке наставне године

4. Мере унапређивања сарадње са послодавцима у сектору коме припадају образовни профили средње стручне школе

У складу са наставним плановима и програмима рада образовних профила који се образују у средњим стручним школама, неопходна је сарадња школе са послодавцима који припадају сектору односно подручју рада образовног профила. Сарадња се, након успостављања, мора неговати односно унапређивати.

Редни број	Мера	Носиоци	Време
1.	Склапање уговора о реализацији практичне наставе, наставе у блоку и професионалне праксе.	Директор, Организатор практичне наставе	Септембар сваке школске године у току планског периода
2.	Учешће у планирање уписа ученика у први разред.	Директор, Организатор практичне наставе	Децембар сваке школске године у току планског периода
3.	Учествовање у реализацији завршног/матурског испита у свосјтву екстерног члана испитне комисије	Директор, Организатор практичне наставе	Јун сваке школске године у току планског периода
4.	Обавештавање послодаваца о активностима које се реализују у школи.	Директор, Организатор практичне наставе, Предметни наставници	Периодично сваке школске године у току планског периода
5.	Позивање послодаваца да присуствују школским манифестацијама	Директор, Организатор практичне наставе, Предметни наставници	Периодично сваке школске године у току планског периода
6.	Промоција успешне сарадње са послодавцима	Директор, Организатор практичне наставе, Предметни наставници	Периодично сваке школске године у току планског периода
7.	Пружање финансијске и друге подршке при организацији такмичења и других манифестација у школи.	Директор, Организатор практичне наставе	По потреби сваке школске године у току планског периода
8.	Стварање основе за развијање дуалног система образовања.	Директор, Организатор практичне наставе	Континуирано у току планског периода

5. Мере за унапређивање доступности одговарајућих облика подршке и разумних прилагођавања и квалитета образовања и васпитања за ученике којима је потребна додатна подршка

Циљ додатне подршке у образовању и васпитању јесте постизање оптималног укључивања ученика у редован образовно-васпитни рад, осамостаљивање у вршњачком колективу и његово напредовање у образовању и припреме за свет рада.

Ради остваривања додатне подршке у образовању и васпитању, школа остварује сарадњу са органима локалне самоуправе, као и другим организацијама, установама и институцијама на локалном и ширем нивоу.

За ученике којима је потребна додатна подршка и квалитет у образовању и васпитању, школа ће предузети одговарајуће мере за унапређивање доступности одговарајућих облика и то:

- За ученике који имају сметње у развоју и инвалидитета, школа обезбеђује отклањање физичких и комуникацијских препрека и зависно од потреба доноси индивидуални образовни план, у складу са Законом;
- Укључивање родитеља, односно старатеља у процес оснаживања родитеља као битног фактора у унапређивању развоја и давању подршке својој деци;
- Индивидуални појачан саветодавни рад са ученицима од стране педагога школе и одељењског старешине, који показују тешкоће у учењу изражене кроз недовољан успех;
- Школа пружа подршку ученицима који показују различите облике социјалне ускраћености и здравствених проблема;
- У најбољем интересу ученика, школа према потребама ученика у циљу подршке остварује сарадњу са установама и институцијама у локалној заједници;
- У циљу напредовања ученика у образовању и припреми за свет рада, школа организује "реалне сусрете", директни контакти ученика са привредним друштвима и послодавцима.

Задаци и активности у вези са инклузивном наставом за ученике којима је потребна додатна подршка (ИОП 1 и ИОП 2) дати су у следећем табеларном приказу:

Инклузивна настава - за ученике којима је потребна додатна подршка (ИОП 1 и ИОП 2)

Задатак	Активност	Време реализације	Носиоци активности	Критеријуми за вредновање	Мерила за вредновање
Индивидуални рад са ученицима којима је потребна додатна подршка	<ul style="list-style-type: none"> • идентификовање ученика којима је потребна додатна подршка • Израда педагошког профила ученика којима је потребна додатна подршка • Прилагођавање наставног плана и програма ученицима којима је потребна додатна подршка (индивидуализација, индивидуални образовни план ИОП) • Реализација ИОП-а • Анализа реализације ИОП-а • Сарадња са родитељима • Сарадња са стручним службама ван школе • вредновање индивидуализоване наставе и индивидуалног образовног плана 	<p>септембар/октобар 2019.-2024.</p> <p>октобар 2019.-2024.</p> <p>током 2019.-2024.</p> <p>током 2019.-2024.</p> <p>2019.-2024.</p> <p>свака три и шест месеци током 2019.-2024.</p> <p>током 2019.-2024.</p> <p>на класификационим периодима 2019.-2024.</p>	<p>педагог</p> <p>Тим за инклузивно образовање школе, тимови за додатну подршку, одељенске старешине, наставници</p>	<p>Задовољство ученика (и родитеља) који имају тешкоће</p>	<p>вредновање ИОП-а</p>

6. План рада са талентованим и надареним ученицима

Талентованим и надареним ученицима сматрају се ученици који постижу изузетне резултате или показују интересовање за продубљивање знања из одређеног предмета. Такви ученици учествују на такмичењима из различитих области, као и на Регионалној смотри талената. Рада са талентованим и надареним ученицима врши се преко додатне наставе, с једне стране и уз сарадњу школе са Центром за таленте, са друге стране.

У складу са тим, потребно је у току целе школске године вршити појачан рад у оквиру додатне наставе са надареном децом.

Годишњи програм рада је приказан у табели.

Активност	Динамика	Носилац
Идентификација надарених ученика	Септембар	Предметни наставници који раде са талентованим и надареним ученицима
Евидентирање и тестирање надарених ученика	Октобар	Предметни наставници који раде са талентованим и надареним ученицима
Интензивнији додатни рад и припрема за такмичење	током школске године	Предметни наставници који раде са талентованим и надареним ученицима
Учешће на такмичењима	друго полугодиште	Предметни наставници који раде са талентованим и надареним ученицима

Поред годишњег програма рада, задаци и активности у вези са инклузивном наставом за надарене ученике (ИОП 3) дати су и у следећем табеларном приказу:

Инклузивна настава - за надарене ученике (ИОП 3)

Задатак	Активност	Време реализације	Носиоци активности	Критеријуми за вредновање	Мерила за вредновање
Индивидуални рад са надареним ученицима	<ul style="list-style-type: none"> идентификовање ученика су надарени Израда педагошког профила ученика Израда ИОП 3 Реализација ИОП-а Анализа реализације ИОП-а Сарадња са родитељима Сарадња са стручним службама ван школе вредновање индивидуализоване наставе и индивидуалног образовног плана 	<p>септембар/октобар 2019.-2024. октобар 2019.-2024.</p> <p>октобар 2019.-2024.</p> <p>током 2019.-2024.</p> <p>током 2019.-2024.</p> <p>током 2019.-2024.</p> <p>на класификационим периодима 2019.-2024.</p>	педагог Тим за инклузивно образовање школе, тимови за додатну подршку, одељенске старешине, наставници	Задовољство ученика (и родитеља)	вредновање ИОП-а

7. Програм заштите од насиља, злостављања и занемаривања, као и јачања сарадње међу ученицима и родитељима, запосленима и ученицима, родитељима и запосленима

Програм заштите од насиља, злостављања и занемаривања је саставни део Годишњег плана рада школе и он је настао на основу Општег протокола за заштиту деце од злостављања и занемаривања, чл. 103. Закона о основама система образовања и васпитања (Сл.гл. РС бр. 72/2009.), Правилника о поступању установе у случају сумње или утврђеног дискриминаторног понашања и вређања угледа, части или достојанства личности (Сл.гл. РС, бр. 65/2018.) и најновијег Правилника о протоколу поступања у установи у одговору на насиље, злостављање и занемаривање (Сл.гл. РС, бр. 46/2019.).

Општи протокол је сачињен тако да у потпуности поштује основне принципе из којих проистичу сви чланови Конвенције, а који су уграђени и у Национални план акције за децу. То су следећи основни принципи:

1. Право детета на живот, опстанак и развој;
2. Недискриминација;
3. Најбољи интерес детета;
4. Партиципација детета.

Циљ Посебног протокола је унапређивање квалитета живота и заштите ученика од свих облика насиља применом мера превенције и мера интервенције. Посебни протокол полази од става да се сваки облик насиља над децом може спречити те је у складу са тим разрађен интерни-унутрашњи поступак за заштиту од насиља и то путем:

Превентивних активности: развијање и неговање културе понашања и уважавања личности, сензибилизација за појаву свих облика насиља и њихово препознавања, едукативно радионичарски рад са ученицима, укључивање у ваннаставне активности, укључивање у спортске активности и различите установе и институције из локалне заједнице које се баве адолесцентима, предавања и трибине о сагледавању ризичног понашања и његових последица, анкетирања и разговори о личној безбедности, упознавање родитеља Са Правилником о протоколу, са врстама насиља, са превентивним мерама, са акцијама које школа реализује, пружање подршке родитељима чија деца трпе насиље и чија су деца насилници кроз саветодавне разговоре, групне или индивидуалне и још много других заједничких акција и активности ученика, њихових родитеља и наставника.

Интервентних активности: у ситуацијама дешавања или постојања сумње да се насиље дешава између или према ученицима, обавезно уз коришћење Правилника о протоколу поступања у установи у одговору на насиље, злостављање и занемаривање, врши се сузбијање насиља, пружање помоћи жртвама насиља и рад са онима који чине насиље, евидентирање и други поступци из Правилника.

У складу са Посебним протоколом дефинисане су обавезе и одговорности свих актера школског живота, сачињена је интерна заштитна мрежа односно дефинисани су начини и кораци деловања у ситуацијама насиља или сумње да се насиље дешава, сачињена је евиденција идентификовања насиља, као и праћења ефеката мера које се предузимају у одређеним ситуацијама. Један од кључних актера школе су родитељи који су први обавештени у свим случајевима и видовима насиља.

Наш циљ је заштита и унапређење квалитета и безбедности живота ученика са посебним освртом на друштвено неприхватљиво понашање ученика, као и одраслих који би могли угрозити интерес наших ученика, затим:

- Стварање и неговање климе толеранције, уважавања и међусобног прихватања;
- Јасно стављање до знања како ученицима тако и родитељима да се насиље у школи не толерише и да се о насиљу не ћути већ да се свака врста насиља пријави;
- У том правцу међусобног уважавања неопходна је сарадња, помоћ и подршка родитеља како би се пронашло најбоље решење ситуације у циљу најбољег интереса детета;
- Подизање нивоа свести и сензатизација свих актера школског живота (наставника, родитеља, ученика, ваннаставног особља) у циљу бољег препознавања ситуација у којима се насиље дешава;
- Дефинисање процедура и поступака за заштиту ученика од насиља и реаговања у ситуацијама у којима се насиље дешава;
- Спровођење поступака у складу са Посебним протоколом и другим актима;
- Успостављање интерне заштитне мреже међу свим запосленима у школи;
- Праћење и евидентирање врста и учесталости насиља;
- Превентивни и саветодавно-едукативни рад у оквиру школе;
- Евалуација, писање извештаја о реализацији програма за заштиту ученика.

Поред унутрашње заштитне мреже школа је развила и спољашњу заштитну мрежу коју чине следеће институције:

1. Центар за социјални рад
2. Полицијска управа
3. Тужилаштво
4. Дом здравља
5. Канцеларија за младе и НВО које се баве проблемима младих
6. Локална самоуправа
7. Спортски савез
8. Центар за културу и библиотека

Циљ сарадње са спољашном заштитном мрежом је стручна помоћ, подршка и сарадња у решавању проблема и задовољавање културних и спортских потреба ученика.

Програм заштите од насиља, злостављања и занемаривања као и јачање сарадње између ученика и родитеља са свима запосленима у школи има као општи циљ да наша школа буде безбедно и подстицајно место чиме се остварује право сваког детета да буде заштићено од свих облика насиља.

8. Мере превенције осипања броја ученика

Подаци матичне службе показују да је Бор средина у којој број ученика из године у годину опада. Из тог разлога пред школу се поставља велики изазов да привуче довољан број ученика али и да спречи осипање броја ученика који похађају школу.

Према евиденцији школе, највећи број ученика напушта школу због слабог успеха и одустајања од даљег школовања (услед смањене мотивације ученика, лоших материјалних услова, припадности осетљивој групи и сл.) те због других личних разлога (селидба у други град или државу и сл.).

Превентивно деловање на осипање броја ученика императив је школе у наредном периоду.

Мере превенције су приказане у табели.

Активност	Динамика	Носилац
Обезбеђивање пријатне и подстицајне атмосфере за рад и учење	током школске године	директор, педагог, одељењске старешине, наставници
Идентификација ученика лошег материјалног стања	септембар, октобар	одељењске старешине
Идентификација ученика који припадају осетљивим групама	септембар, октобар	одељењске старешине, педагог
Успостављање сарадње са институцијама и предузећима која могу да помогну идентификованим ученицима	током школске године	директор, педагог, одељењске старешине
Спровођење различитих акција пружања помоћи ученицима (нпр. прикупљање уџбеника, гардеробе итд.)	током школске године	директор, педагог, одељењске старешине
Организовање заједничких активности ученика (одлазак у биоскоп, спортске манифестације и сл.)	током школске године	педагог, одељењске старешине, ученички парламент
Континуирана подршка ученицима приликом суочавања са школским и животним проблемима	током школске године	одељењске старешине, наставници, педагог
Стална сарадња са родитељима/законским заступницима ученика	током школске године	одељењске старешине

9. Друге мере усмерене на достизање циљева образовања и васпитања које превазилазе садржај појединих наставних предмета

Ради јачања образовно-васпитне делатности школе, подстицања индивидуалних склоности и интересовања, правилног коришћења слободног времена, као и ради богаћења друштвеног живота и разоноде ученика, развијања и неговања другарства и пријатељства, школа реализује слободне активности и као мере усмерене на достизање циљева образовања и васпитања кроз:

- Сарадњу са установама и институцијама у локалној средини као што су: Канцеларија за младе, Центар за социјални рад, Градска библиотека, Центар за културу, Музеј рударства, Галерија, Биоскоп, Национална служба за запошљавање, Регионални центар за таленте, Спортски центар, Медицински центар, Црвени крст, Невладине организације, Градска управа, Туристичка организација, Угоститељски објекти, Технички факултет, Полицијска управа и многе друге институције;
- Организовање заједничких посета у самом граду и округу, затим излета и обилазака у околини града као и екскурзија у другим државама;
- Посете Сајмовима који се одржавају у Бору, Нишу, Београду и Новом Саду;
- Учествовање у предавањима, радионицама и трибинама како у школи тако и у граду;
- Оснаживање рада Парламента ученика у реализацији идеја и предлога,
- Учествовање у свим хуманитарним акцијама;
- Учествовање у радним акцијама које спроводи локална самоуправа,
- Организовање школских приредби и културних манифестација у школи и у граду;
- Обележавање светских дана и важних догађаја и датума - различитим манифестацијама;
- Обуке и курсеве за ученике у циљу унапређивања знања и вештина;
- Узимање учешћа у медијима и активностима везаним за презентовање школе;
- Учествовање у секцијама чије се активности реализују у школи.

10. План припреме за испите којима се завршава одређени ниво и врста образовања (матурски, завршни испити и др.)

Припреме за полагање матурских и завршних испита спроводе се у складу са Законом о средњем образовању и васпитању, Правилнику о полагању матурског и завршног испита, као и приручником о полагању матурског, односно завршног испита за одређени образовни профил.

Активност	Носиоци активности	Динамика	Извори доказа
Упознавање ученика IV разреда са Правилником о полагању матурског, односно, завршног испита	Педагог Одељењске старешине	I полугодиште	Евиденција у дневнику образовно васпитног рада
Упознавање родитеља на родитељским састанцима са Правилником о матурском, односно завршном испиту	Одељењски старешина и наставник који учествује у матурском испиту	I полугодиште	Записник са родитељског састанка
Упознавање Савета родитеља са концептом матурског и завршног испита	Директор	II полугодиште	Записник са седнице Савета родитеља
Формирање Испитног одбора за спровођење матурског, односно завршног испита	Наставничко веће	Октобар текуће школске године	Записник са седнице Наставничког већа
Одређивање ментора за припрему ученика за матурски, односно завршног испита	Директор	Фебруар-март текуће школске године	Решење директора
Израда и објављивање распореда припремне наставе за матурски, односно завршни испит	Директор	Април текуће године	Распоред припремне наставе
Реализација припремне наставе, 5% од укупног годишњег фонда часова у предмету	Ментори	Април-мај текуће године	Књига евиденције осталих облика обрз. восп. рада
Одређивање техничког лица задуженог за преузимање и умножавање теста	Директор	Мај текуће године	Решење директора
Обезбеђивање материјалних и техничких услова за спровођење матурског, односно, завршног испита	Директор, лице задужено за одржавање рачунара, администрација школе	Почетак јуна	Сви услови су испуњени за полагање матурског и завршног испита

11. План стручног усавршавања наставника, директора, стручних сарадника и других запослених у школи

Професионални развој је сложен процес који подразумева стално развијање компетенција запослених ради квалитетнијег обављања посла и унапређивања развоја деце и ученика и нивоа постигнућа ученика. У школи функционише Тим за професионални развој који прати и анализира професионални развој запослених. Континуирано стручно усавршавање остварује се кроз различите облике стручног усавршавања како екстерног тако и интерног карактера.

У циљу израде плана стручног усавршавања Тим је урадио анализу у складу са Стандардима компетенција за професију наставника, и то на основу самопроцене јаких страна и слабости наставника у вези са професионалним компетенцијама, на основу анализе спроведеног стручног усавршавања у школи те на основу резултата екстерног вредновања и самовредновања који су реализовани у претходном периоду. Приликом израде плана стручног усавршавања су узете у обзир и мере наведене у развојном плану а у циљу унапређења приоритетних области.

План стручног усавршавања дат је у следећем табеларном приказу:

Развојни период	Области компетенција	Области приоритета
2019/2020.г.	К2- Компетенције за поучавање и учење	П3 - унапређивање компетенција наставника у области планирања и реализације наставе оријентисане на исходе (подизање нивоа методичких знања релевантних за циљеве и исходе предмета/области) П1- унапређивање дигиталних компетенција ученика и наставника и употреба инфорамационо-комуникационих технологија у реализацији образовно- васпитног процеса
2020/2021.г.	К4 - Компетенције за комуникацију и сарадњу	П4 - јачање васпитне улоге образовно-васпитне установе кроз развијање програма превенције насиља, дискриминације, злостављања и занемаривања П2 - методика рада са децом/ученицима којима је потребна додатна образовна подршка (рад са децом из осетљивих група, децом са сметњама у развоју, мигрантима...)
2021/2022.год	К1 - Компетенције за уже стручну област	П1- унапређивање дигиталних компетенција ученика и наставника и употреба инфорамационо-комуникационих технологија у реализацији образовно- васпитног процеса

2022/2023.г.	K3 - Компетенције за подршку развоја личности ученика	<p>P2 - методика рада са децом/ученицима којима је потребна додатна образовна подршка (рад са децом из осетљивих група, децом са сметњама у развоју, мигрантима...)</p> <p>P4 - јачање васпитне улоге образовно-васпитне установе кроз развијање програма превенције насиља, дискриминације, злостављања и занемаривања</p>
2023/2024.г.	K2 - Компетенције за поучавање и учење	<p>P3 - унапређивање компетенција наставника у области планирања и реализације наставе оријетнисане на исходе (подизање нивоа методичких знања релевантних за циљеве и исходе предмета/области)</p>

Конкретни облици стручног усавршавања ће бити усклађени са приоритетима у остваривању образовно - васпитног рада који су одређени развојним планом. Разрада врсте и облика стручног усавршавања ће бити одређена акционим планом и годишњим планом рада школе а у складу са понудом екстерних облика стручног усавршавања и могућностима и расположивим ресурсима школе. При томе, континуирано током развојног периода треба подстицати интерно стручно усавршавање а пре свега размену искустава и пренос знања између наставника како на нивоу стручних већа тако и на нивоу наставничког већа.

12. План напредовања и стицања звања наставника, стручних сарадника и васпитача

Према Правилнику о сталном стручном усавршавању и напредовању у стицању звања наставника, васпитача и стручних сарадника, дати су услови које наставник или стручни сарадник треба да испуни да би могао да стекне одређено звање. Тренутно је у школи један запослени а то је стручни сарадник - педагог Весна Петковић која је стекла звање педагошког саветника. У школи постоји већи број наставника који испуњавају услове за стицање звања „педагошки саветник“. Према Правилнику школа може покренути поступак за стицање звања „педагошки саветник“ за 15 % од укупног броја запослених за шта постоје услови.

Како је за стицање звања „самостални педагошки саветник“ потребно да протекне време од две године у звању „педагошки саветник“ то у наредном петогодишњем периоду постоји могућност и за стицања виших нивоа звања од „педагошког саветника“. Идентична ситуација је и са звањима „виши педагошки саветник“ и „високи педагошки саветник“. И ови поступци ће се покретати сходно заинтересованости наставника односно стручних сарадника,

У табели је дат приказ активности које треба спровести:

Активност	Носилац	Временска динамика	Извори доказа
Информисање наставника о поступку стицања звања и подстицање на укључивање у ову процедуру	Тим за професионални развој	Август/септембар 2019. и по потреби у наредним шк.годинама	Записник са Наставничког већа
Пријављивање заинтересованих наставника подношењем захтева	Наставник, педагог, директор	Током школске године а најкасније четири месеца пре краја другог полугодишта	Поднет захтев установи
Израда плана активности у вези са напредовањем и стицањем звања	Наставник, педагог, директор	Након подношења захтева	План активности
Спровођење поступка	Наставник, педагог, директор и други органи унутар школе и ван школе, према потреби	Након утврђеног плана	Документација и евиденција

13. План укључивања родитеља, односно другог законског заступника, у рад школе

Школа подстиче и негује партнерски однос са родитељима, односно другим законским заступницима ученика, заснован на принципима међусобног разумевања, поштовања и поверења.

Помоћ и подршка родитеља и других законских заступника су потребни и корисни у различитим сегментима остваривања циљева и задатака школе. Управо због тога неопходна је стална сарадња школе и родитеља. У овој сарадњи посебне задатке и улогу имају одељењске старешине, педагог и директор школе. Та сарадња се остварује кроз следеће облике:

I Пружање помоћи родитељима или другим законским заступницима у остваривању васпитне функције породице

Одељењски старшина у већини случаја, први успоставља контакт са родитељима или другим законским заступницима ученика а исто тако и педагог школе, што има за циљ да створи предуслове за што ближе и чешће контакте и отворенију сарадњу.

У тим контактима прикупљају се подаци о карактеристикама биофизиолошког, интелектуалног, емоционалног и социјалног развоја ученика, сазнања о интересовањима и потребама ученика и породичним приликама и условима за рад код куће.

Сарадња са родитељима или другим законским заступницима одвија се кроз следеће активности:

- **Родитељски састанци:** планирају се на почетку школске године а реализују након сваког класификационог периода и по потреби. На састанцима се родитељи или други законски заступници детаљно информишу о успеху своје деце и о целокупном животу и раду школе;
- **Групни разговори:** организују се према потреби у вези са актуелним проблемима. У оваквим разговорима поред одељењских старешина, у зависности од потребе, могу учествовати предметни наставници, педагог и директор школе;
- **Индивидуални разговори:** остварују се најчешће по самосталном доласку родитеља или другог законског заступника код одељењског старешине, педагога или директора школе и такође по позиву одељењског старешине и педагога школе.

Оваква врста сарадње је нарочито значајна код ученика који имају проблема било у школском напредовању, било у понашању или емоционалном стању.

II Укључивање родитеља или других законских заступника у живот и рад школе

Родитељи или други законски заступници су на састанцима упознати од стране одељењских старешина о свим Правилницима по којима се одвија образовно-васпитни рад у школи. Постоје различите могућности за укључивање родитеља у рад школе, и то:

- Учешће родитеља у активностима Савета родитеља - могућност родитеља у давању мишљења, сугестија, предлога, сагласности и доношењу одлука о свим битним питањима везаним за живот и рад школе;
 - Учешће родитеља у унапређењу стандарда образовно-васпитног рада;
 - Учешће родитеља у раду школских тимова;
 - Учешће родитеља у процесу самовредновања школе;
 - Помоћ од стране родитеља у реализацији практичне и блок наставе;
 - Учешће у остваривању друштвенкорисног рада;
 - Подршка, помоћ и сарадња са родитељима или другим законским заступницима чија деца раде према измењеном програму ИОП-у2;

Сваким укључивањем родитеља или других законских заступника у живот и рад школе постиже се унапређивање квалитета образовања и васпитања као и обезбеђивања свеобухватности и трајности образовно-васпитних утицаја.

14. План сарадње са другим школама, привредним друштвима и другим органима и организацијама од значаја за рад школе

Социјални партнери	План активности	Носиоци активности	Време реализације
Школе у оквиру Заједнице стручних школа из области економије, права, администрације, трговине, угоститељства и туризма.	-предлози за измене наставних планова и програма образованих профила у огледу -израда плана републичких такмичења -реализација републичких такмичења	-директори школа -управни одбор Заједнице -директори школа -управни одбор -скупштина Заједнице -ученици и наставници школа удружених у заједницу	до 30.јуна сваке школске године децембар сваке школске године март - мај сваке школске године
Средње школе у Бору	-решавање питања технолошких вишкова -усаглашавање предлога плана уписа ученика у I разред 2014/2015.год. -коришћење заједничких просторних ресурса	-директори средњих школа -наставници који су на листи технолошких вишкова -директори средњих школа -локална самоуправа и други социјални партнери -директори	до 15.августа сваке школске године децембар сваке школске године у континуитету
Основне школе у Бору	-промоција школе и образовних профила -учешће на сајму професионалне оријентације	-тим за презентацију и културну делатност школе и представници основних школа - тим за презентацију и културну делатност школе, НСЗ и ученици и наставници основних школа	фебруар сваке школске године март - април сваке школске године
Високошколске установе у Бору и окружењу	промоција високошколских установа - професионална оријентација ученика	-представници високошколских установа, педагог школе	децембар сваке школске године
Привредна друштва у Бору	организација и реализација практичне наставе и наставе у блоку и	-представници привредних друштава	крајем децембра и у току другог полугођа сваке

Развојни план школе | 2019-2024.

	професионалне праксе	-организатор практичне наставе школе -предметни наставници	школске године
Органи и стручне службе локалне управе Бор	-израда предлога финансијског плана за припрему буџета Републике Србије -израда финансијског плана школе -финансирање текућих расхода -капиталне инвестиције -планирање уписа ученика у I разред - развојно планирање школе	-стручне службе локалне управе Бор, шеф рачуноводства школе и директор школе - стручне службе локалне управе Бор, шеф рачуноводства школе и директор школе - стручне службе локалне управе Бор, шеф рачуноводства школе и директор школе - стручне службе локалне управе Бор, шеф рачуноводства школе и директор школе -директори школе, представник општинског већа задужен за образовање и други социјални партнери	октобар сваке школске године јануар сваке школске године у току сваке школске године јун - јул сваке школске године децембар сваке школске године
Организације културе: -Народна библиотека Бор -Центар за културу -Музеј рударства и металургије -и други	-реализација заједничких културних активности -реализација културне активности школе	-представници школе, тим за презентацију и културну делатност школе -представници институција	у току сваке школске године
Здравствени центар Бор	-организација систематских прегледа ученика и запослених -предавања за ученике и запослене	-лекари Здравственог центра Бор -тим за бригу о запосленима	периодично у току сваке године
Јавна предузећа у Бору	-обезбеђивање оптималних услова за боравак ученика и запослених у школи	-директор школе -представници јавних предузећа -домар школе	у току сваке школске године
Полицијска управа Бор	-учешће представника полицијске управе Бор у спровођењу превентивних мера за безбедност ученика -провера испуњености услова за	-представници ПУ Бор и тим за ЗУН -представници саобраћајне	у току сваке школске године при одласку на екскурзију

Развојни план школе | 2019-2024.

	реализацију екскурзије - реализација заједничких пројеката	полиције Бор, директор школе и вођа пута	
Туристичка организација Бор	-заједничко учешће на сајму туризма -реализација практичне наставе и наставе у блоку	-представници туристичке организације и школски тим за промоцију -представници туристичке организације, организатор практичне наставе школе и предметни наставници	друго полугодиште сваке школске године крај децембра друго полугодиште сваке школске године
Медији - РТ Бор, ТВ Сезам, електронски медији, штампани медији	промоција школских активности	- тим за презентацију и културну делатност школе -представници медија -директор школе	у току сваке школске године
Удружења грађана, невладине организације, канцеларија за младе и друге	учешће у заједничким пројектима	-представници удружења и организација и школски пројектни тим	у току сваке школске године по прихватању пројекта

15. Европски развојни план

Европски развојни план је документ у којем је представљен општи преглед потреба установе и дугорочна стратегија развоја и модернизације установе у смислу развоја квалитета и интернационализације, и као такав представља саставни део стратегије развоја Економско-трговинске школе Бор.

15.1.1. Опис постојеће ситуације

Основна делатност Школе је остваривање планова и програма средњег стручног образовања и васпитања у трогодишњем и четворогодишњем трајању за подручја рада: Економија, право и администрација и Трговина, угоститељство и туризам и осталих заинтересованих лица (преквалификација и доквалификација).

Као школа у граду бакра, као што је Бор, који има веома развијену привреду, поседујемо веома велико искуство у практичним обукама ученика за жељена занимања без којих се горе поменути привреда не би ни могла развијати. Имамо и одличан наставни кадар.

Неки од већих пројеката који су у претходном периоду реализовани у школи су:

- ✓ 2003/2004. године - опремање школе опремом и намештајем - ГИЗ
- ✓ 2009/2010. године - опремање школе опремом и намештајем - РЕЦЕКО
- ✓ 2010/2011. године - опремање школе опремом - „Модернизација система средњег стручног образовања“
- ✓ 2011/2012. године - опремање школе опремом - ГИЗ
- ✓ 2012/2013. године - опремање школе опремом - локална самоуправа Бор
- ✓ 2015/2016. године - поставка ПВЦ столарије - локална самоуправа Бор
- ✓ 2017/2018. године - обнова фасаде и крова школе- Министарство просвете науке и технолошког развоја Републике Србије и локална самоуправа Бор
- ✓ 2017/2018. године - замена плоча на клупама и замена столица - Министарство просвете, науке и технолошког развоја Републике Србије
- ✓ 2018/2019. године - замена подних облога - Министарство просвете науке и технолошког развоја Републике Србије и локална самоуправа Бор

Пројектом „Развој ИКТ инфраструктуре у установама образовања, науке и културе“ који се реализује у сарадњи са Академском мрежом Републике Србије (АМРЕС), Министарством трговине, туризма и телекомуникација и Министарством просвете, науке и технолошког развоја омогућено је да се школа повеже на АМРЕС мрежну инфраструктуру.

Економско-трговинска школа је једна од већих средњих школа у борском округу и као таква има обавезу сталног подизања квалитета наставе. Школа је до сада имала искуства у раду са децом са посебним потребама, већина наставника активно користи ИКТ у настави, а кренуло се и са употребом електронског дневника. Наставници се континуирано обучавају, посећују семинаре и радионице из области којима се баве.

У школи је спроведено спољашње вредновање. Резултати спољашњег вредновања су да је школа остварила 83,33% свих стандарда и 80% кључних стандарда за вредновање и по Правилнику о вредновању квалитета рада установа је оцењена оценом 3.

Водећи се чињеницом да Стратегија развоја образовања у Србији до 2020. године препознаје значај и улогу ИКТ за унапређивање образовног система, резултати спољашњег вредновања директно су се одразили на постављање приоритета приликом сачињавања плана за унапређење рада.

Претходних неколико година се константно конкурише за набавку нових ИКТ наставних средстава у пројектима који постоје у нашој земљи али је очигледна потреба и за конкурисањем код донацијама других држава.

Школи недостаје међународно искуство, а с обзиром да је развој ИКТ наставних средстава и модерних образовних курикулума веома брз и интензиван, и да Школа има географски положај на тремеђи трију држава који подразумева често коришћење страних језика и разумевање и толеранцију међу различитим културама, потребно је да применимо тенденције развоја којима се тренутно тежи у Европској Унији. Непознавање страних језика такође доводи до тога да наставници не могу да користе иностране образовне и наставне материјале, па је потреба школе свакако и додатно усавршавање наставног кадра у вези са употребом страног језика.

15.1.2. Циљеви

Основни циљ коме треба да тежимо у 21. веку је побољшање квалитета наставног процеса и доступност квалитетног образовања свим ученицима, без обзира којој националности припадају, у каквим социјалним условима и у којим државама живе. Треба тежити и томе да сви учесници у наставном процесу познају што више страних језика, што ће им омогућити размену искустава са наставницима различитих националности у оквиру ЕУ, чиме ће се развити услови за што ширу сарадњу у будућности.

Потребе:

- ✓ квалитетан развој и модернизација образовања (развој нових метода и приступа за јачање образовног процеса)
- ✓ професионални развој појединаца
- ✓ развој језичних и ИКТ компетенција наставника и ученика
- ✓ већа међукултурална свест наставника и ученика

Циљеви:

- унапредити квалитет образовања
- развијати и користити нова и савремена наставна средства
 - ✓ омогућити наставницима и ученицима да на часовима користе најсавременију опрему,
 - ✓ константно упознавање са тенденцијама развоја у стручним областима за које се школују ученици;
- развијати дигиталне компетенције
 - ✓ побољшати икт вештине примењене у одговарајућим стручним областима,
 - ✓ побољшати икт вештине примењене у одговарајућим општеобразовним областима (друштвене групе предмета, природне групе предмета, спорт,...),
 - ✓ унапредити компетенције за примену савремених информационо-комуникационих технологија у стручној пракси,

- ✓ стицати нове икт вештине и знања о начинима умрежавања школе са другим школама и организацијама;
- изградити међународну препознатљивост школе
 - ✓ упознати европске системе образовања и васпитања,
 - ✓ упознати начин функционисања и примену нових технологија у страним компанијама,
 - ✓ побољшати знање и примену страних језика,
 - ✓ промовисати мултикултуралност;
- побољшати мотивацију и задовољство послом и учењем.

15.1.3. План активности

Мобилност наставника је важан део развоја и модернизације установе. Због тога се планира већи број међународних активности и укључивање у различите пројекте.

Планиране активности:

- укључивање у еТwinning пројекте за ученике и наставнике,
- мобилност наставника, стручних сарадника и ученика у пројектима Ерасмус+ ,
- стратешка партнерства у пројектима Ерасмус+ ,
- учествовање на семинарима и вебинарима у сврху информисања наставника и успешног извођења свих пројектних активности,
- учествовање у ИПА пројектима;

У току и након наведених активности предвиђена је евалуација и презентација резултата и стечених знања кроз радионице и презентације, као и објављивање на веб страници школе и друштвеним мрежама.

15.1.4. Очекивани исходи

Ученици ће имати већу свест о култури других народа, дубље разумевање интеркултуралног дијалога и развиће већу толеранцију у односу на различите културе. Активнијом применом страних језика на часовима који се изводе на матерњем језику побољшаће своје језичке способности и више ће ценити учење страних језика.

Поред тога, ученици ће на предавањима у којима је више укључена употреба ИКТ алата и сами развити своје дигиталне вештине и коришћење ИКТ-а, не само за примену наученог, него и за саму комуникацију.

Извођењем наведених активности предвиђа се следећи утицај на ученике:

- атрактивнији програми за ученике,
- бољи образовни резултати,
- развој језичних компетенција,
- већа могућност запошљавања,
- мотивација за наставак школовања,
- активније учествовање у друштву,
- већа свест о вредностима ЕУ,
- већа међукултурална свест.

Извођењем наведених активности предвиђа се следећи утицај на особље:

- побољшање знања енглеског језика,

- коришћење стручне терминологије и поспешивање вештине комуникације,
- веће ангажовање за интердисциплинарну сарадњу у оквиру европских пројеката користећи е-Twinning платформу,
- унапређење своје педагошких способности разменом наставних метода и идеја са колегама других националности,
- нове методологије и педагошки приступи, с нагласком на кључним компетенцијама, основним вештинама, језичким вештинама, коришћењу ИКТ-а,
- размена искустава и праксе,
- стварање повољне радне климе и културе сарадње,
- иновативност и усклађивање с ЕУ стандардима, јачање националне културе и свести о припадности европском културном кругу.

Извођењем наведених активности предвиђа се следећи утицај на саму школу:

- школа ће успоставити везе са другим европским школама и организацијама,
- даће свом школском плану интернационални фокус и побољшаће квалитет наставе страних језика
- изградиће бољу сарадњу између наставника, као и наставника и управе школе
- повећаће верску, расну, социолошку националну толеранцију међу ученицима и повећати њихову свест о различитим европским културама
- поспешиће сарадњу са родитељима и развојем школског сајта активније укључити родитеље тако и локалну заједницу у активности школе.

16. План евалуације Развојног плана по кључним областима

Постављене циљеве и задатке Стручни актив за развојно планирање пратиће у континуитету током целокупног периода за који је предвиђен.

Евалуација приоритетних области ће се вршити од стране Стручног актива за развојно планирање и Тима за самовредновање и других тимова школе, према потребама.

Стручни актив за развојно планирање ће током и на крају школске године анализирати инструменте евалуације о реализованим активностима током школске године.

Тим за самовредновање ће у складу са планираном динамиком одредити које кључне области ће анализирати у току одређене школске године и резултати анализе ће бити показатељ успеха за одређену кључну област квалитета.

Област квалитета	Развојни циљеви	Задаци	Инструменти евалуације
Програмирање, планирање и извештавање	1. Планирање образовно-васпитног рада усмерено је на развој и остваривање циљева образовања и васпитања	1.1. Коришћење међупредметних и предметних компетенција за глобално планирање наставе и исходе постигнућа за оперативно планирање наставе	Извештаји, записници, упитници, евиденција, документација и др.
		1.2. Планирање слободних активности ученика на основу резултата испитивања интересовања ученика	
		1.3. Планирање васпитног рада са ученицима засновано је на аналитичко-истраживачким подацима, специфичним потребама ученика и условима непосредног окружења	
		1.4. Припремање наставног рада који садржи самовредновање рада наставника и/или напомене о реализацији планираних активности	
Настава и учење	1. Ефикасније управљање процесом учења на часу	1.1. Обезбедити да ученику буду јасни циљеви часа/исходи учења и зашто то што је планирано треба да научи	Писане припреме за час, евиденција о педагошко-инструктивном раду, извештаји и др.
		1.2. Ученик разуме објашњења, упутства и кључне појмове	
		1.3. Успешно структурирање и повезивање делова часа / успешно спровођење обуке у оквиру занимања/профила	
		1.4. Поступно постављање питања/задатака/захтева различитог нивоа сложености	

Развојни план школе | 2019-2024.

		1.5.Интеракција међу ученицима је у функцији учења (користе се питања, идеје, коментари ученика, подстицање вршњачког учења)	
		1.6.Функционално коришћење постојећих наставних средстава и доступних извора знања	
	2. Прилагођавање рада на часу образовно-васпитним потребама ученика	2.1.Прилагођавање захтева наставника могућностима сваког ученика	Писане припреме за час, педагошка евиденција, упитници, извештаји и др.
		2.2.Прилагођавање начина рада и наставног материјала индивидуалним карактеристикама сваког ученика	
		2.3. Посвећивање времена и пажње сваком ученику у складу са његовим образовним и васпитним потребама	
		2.4. Примена специфичних задатака/активности/материјала на основу ИОП-а и плана индивидуализације	
		2.5. Учествовање ученика којима је потребна додатна подршка у активностима за подстицање њиховог напретка и интеракције са другим ученицима	
		2.6. Прилагођавање темпа рада различитим образовним и васпитним потребама ученика	
	3. Ученици стичу знања, усвајају вредности, развијају вештине и компетенције на часу	3.1. Ученици разумеју предмет учења на часу, умеју да примене научено и образложе како су дошли до решења	Писане припреме за час, педагошка евиденција и др.
		3.2. Ученик повезује предмет учења са претходно наученим у различитим областима, професионалном праксом и свакодневним животом	
		3.3. Ученик прикупља, критички процењује и анализира идеје, одговоре и решења	
		3.4. Ученик излаже своје идеје и износи оригинална и креативна решења	
		3.5. Ученик примењује повратну информацију да реши задатак/унапреди учење	
		3.6. Ученик планира, реализује и вреднује пројекат у настави самостално или уз помоћ наставника	
	4. Поступци вредновања су у функцији даљег учења	4.1. Формативно и сумативно оцењивање у складу са прописима	Педагошка евиденција, књига евиденције,
		4.2. Познати су и јасни критеријуми оцењивања ученицима	

Развојни план школе | 2019-2024.

		4.3. Давање потпуне и разумљиве повратне информације ученицима о њиховом раду и препоруке о наредним корацима	електронски дневник и др.
		4.4. Ученик поставља себи циљеве у учењу	
		4.5. Ученик уме критички да процени свој напредак и напредак осталих ученика	
	5. Подстицање сваког ученика да буде успешан	5.1. Наставник и ученици се међусобно уважавају, наставник подстиче ученике на међусобно уважавање и на конструктиван начин успоставља и одржава дисциплину у складу са договореним правилима	Упитници, извештаји, педагошка евиденција и др.
		5.2. Наставник користи разноврсне поступке за мотивисање ученика уважавајући њихове различитости и претходна постигнућа	
		5.3. Наставник подстиче интелектуалну радозналост и слободно изношење мишљења	
		5.4. Ученик има могућности избора у вези са начином и обрадом теме, обликом рада или материјала	
		5.5. Наставник показује поверење у могућности ученика и има позитивна очекивања у погледу успеха	
Образовна постигнућа ученика	1.Континуирано доприношење бољим образовним постигнућима ученика	1.1. Остваривање постигнућа код ученика којима је потребна додатна образовна подршка, у складу са индивидуалним циљевима учења одн. прилагођеним образовним стандардима	Педагошка евиденција, књига евиденције осталих облика образовно-васпитног рада и др.
		1.2. Укључивање ученика у допунску наставу у складу са њиховим потребама	
		1.3. Напредовање у учењу код ученика који похађају допунску наставу	
		1.4. Реализација квалитетног програма припреме ученика за матурски и завршни испит	
Подршка ученицима	1. Оснаживање функционалног система пружања подршке свим ученицима	1.1. Предузимање разноврсних мера за пружање подршке ученицима у учењу	Педагошка евиденција, књига евиденције и др.
Етос	1. Успостављање и одржавање добрих међуљудских односа	1.1.У школи постоји доследно поштовање норми којима је регулисано понашање и одговорност свих	Записници, извештаји и др.

Развојни план школе | 2019-2024.

	2. Резултати ученика се подржавају и промовишу	2.1. У школи се примењује интерни систем награђивања ученика и запослених за постигнуте резултате	
	3. Развијање сарадње у школи	3.1. Организовавање заједничких активности у циљу јачања осећања припадности школи и побољшању радне атмосфере и међуљудских односа у колективу	
Организација рада школе, управљање људским и материјалним ресурсима	1. Функционисање система за праћење и вредновање квалитета рада	1.1. Стварање услова за континуирано праћење и вредновање дигиталне зрелости школе	Упитници, извештаји, записници, пројекти и др.
		1.2. Предузимање мера за унапређење образовно-васпитног рада на основу резултата праћења и вредновања	
	2. Материјално-технички ресурси користе се функционално	2.1. Наставници континуирано користе наставна средства у циљу побољшања квалитета наставе	
	3. Школа подржава иницијативу и развија предузетнички дух	3.1. Развијање међународне сарадње и пројеката усмерених на развој кључних компетенција за целоживотно учење ученика и наставника	

Евалуација осталих области развојног плана биће реализована према законским прописима, на крају сваке школске године или на крају петогодишњег развојног периода у зависности од области.

17. Стручни актив за развојно планирање

1. Стаменковић Соња - руководилац
2. Петковић Весна - стручни сарадник
3. Милановић Лидија - наставник
4. Иванишевић Видосава - наставник
5. Павловић Звездица - наставник
6. Кенић Првановић Милена - наставник
7. Спасић Митрановић Елена - наставник
8. Представник јединице локалне самоуправе - Николић Драган
9. Представник Савета родитеља - Славковић Весна
10. Представник Ученичког парламента - Шајканац Наташа

Развојни план школе ступа на снагу осмог дана од дана објављивања на огласној табли школе.

Објављено на огласној табли школе: _____

Дел.број : _____

У Бору, _____

Председник Школског одбора